U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **PhDr. H. P.**, proti žalovanému: **Městský soud v Praze**, se sídlem Spálená 2, Praha 2, o žalobě proti nečinnosti žalovaného, vedené Městským soudem v Praze pod sp. zn. 9 A 175/2015, o návrhu žalovaného na přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu podle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů,

takto:

Věc vedená u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 9 A 175/2015 **se přikazuje** Krajskému soudu v Praze.

Odůvodnění:

[1] Žalobou ze dne 12. 8. 2015 se žalobkyně domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného Městského soudu v Praze v řízení o její žádosti ze dne 12. 6. 2015 o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím"), vedené u žalovaného pod sp. zn. Si 838/2015. Popsala, že po podání žádosti obdržela výzvu žalovaného k zaplacení úhrady za poskytnutí informace a proti výši úhrady podala stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d) zákona o svobodném přístupu k informacím. Protože o stížnosti nebylo rozhodnuto, vyčerpala prostředky k ochraně. V petitu žaloby požadovala, aby soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout o její žádosti ve lhůtě 3 dnů. Podáním ze dne 12. 11. 2015 žalobkyně vzala podanou žalobu zpět. Uvedla, že nečinnost byla odstraněna, neboť Ministerstvo spravedlnosti o její stížnosti rozhodlo. Navrhla, aby soud řízení zastavil a přiznal jí náhradu nákladů řízení.

[2] Žalovaný podal Nejvyššímu správnímu soudu návrh na přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu podle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Odůvodnil jej tím, že žalobkyně v žalobě označila jako žalovaného Městský soud v Praze a v petitu žaloby požadovala stanovení povinnosti vůči němu, proto by rozhodování o žalobě mohlo zavdat objektivní pochybnosti o nepodjatosti všech soudců specializovaných senátů správního soudnictví Městského soudu v Praze. Zdůvodnil také, proč důvody pro přikázání jinému než příslušnému soudu trvají přesto, že žalobkyně vzala žalobu zpět.

[3] Žalobkyně s návrhem na delegaci nutnou souhlasila (viz vyjádření na č. l. 16 a 25 soudního spisu). V prvním z vyjádření také navrhla, aby byla věc postoupena Krajskému soudu v Ostravě. Poté, co vzala žalobu zpět, byla Městským soudem v Praze opakovaně vyzvána k vyjádření. Sdělila, že souhlasí s postoupením věci Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o přikázání věci jinému soudu i s důvody Městského soudu v Praze.

[4] Podle § 9 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát. Podle § 9 odst. 3 s. ř. s. mají účastníci právo vyjádřit se k tomu, kterému soudu má být věc přikázána. V citovaném ustanovení je upraven případ tzv. delegace nutné, která je podmíněna vyloučením všech soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu, který má věc jako soud věcně a místně příslušný projednat a rozhodnout.

[5] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro aplikaci § 9 odst. 1 s. ř. s. a přikázání věci jinému než místně příslušnému krajskému soudu jsou v nynější věci splněny, neboť danou věc by rozhodovali soudci působící u žalovaného, jehož se současně spor týká. Jedná se tedy o hodnocení nestrannosti soudců, kteří by měli posoudit postup samotného soudu, u kterého působí.

[6] Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky).

[7] Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický stav soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi nalezla stěží uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šířeji, také v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, jestli reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem odůvodňujícím závěr, že soudce určitým, nikoliv nezaujatým vztahem k věci disponuje. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoli pouze na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (viz nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, publikovaný jako N 127/6 SbNU 429, dostupný na http://nalus.usoud.cz; srovnej také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 – 70, rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[8] Ve shodě s usnesením zdejšího soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. Nad 67/2015 - 31, který řešil obdobnou právní otázku, je nutno zmínit, že důvodné pochybnosti o

nepodjatosti soudců příslušného soudu lze mít nejen z toho důvodu, že žalovaným je soud, u kterého žaloba napadla, ale zejména proto, že se přezkum týká postupu funkcionáře žalovaného, neboť podle § 119 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích"), jsou předseda a místopředsedové krajského soudu (zde žalovaného Městského soudu v Praze) orgány státní správy soudů (k tomu dále srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2008, č. j. Nad 4/2008 - 47, ze dne 30. 9. 2003, č. j. Nao 31/2003 - 16, či výše zmíněný rozsudek ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70). Tato skutečnost tak zavdává objektivní pochybnosti o nepodjatosti všech soudců specializovaných senátů správního soudnictví žalovaného, a proto již tato skutečnost je dostačující k tomu, aby Nejvyšší správní soud postupoval podle § 9 odst. 1 s. ř. s.

[9] V tomto ohledu je vhodné poukázat i na obecnou právní zásadu *nemo iudex in causa sua*, podle které nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci, a ve sporu mezi dvěma subjekty musí vždy rozhodovat nezávislý třetí subjekt. Tato obecná pravidla jsou obecně uznávána jako zásady spravedlnosti, a to i tehdy, jestliže nejsou normativně vyjádřena v pozitivním právu.

[10] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro delegaci nutnou a věc přikázal Krajskému soudu v Praze. O přikázání tomuto soudu rozhodl z důvodu, že obvod tohoto krajského soudu sousedí s obvodem Městského soudu v Praze.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. ledna 2016

JUDr. Radan Malík
předseda senátu